

Inv. 102.099, 102.100

234/1905 b.

Till

Nordiska Museet i Stockholm Sverige.

från

fru Concordia Adamena Mönnich, född Ramström, i Utrecht, Holland.

Latinaren och Wältalaren kontraktsprosten i Glnashammar Fredrik Adam Ramström - 1791 - 1861

fru prostinnan Ulrika Gustafva Ramström f: Laurent - 1798-1871 - voro mina föräldrar.

Mina Syskon. prostinnan Hedvig Sofia Ramström - gift Leonardson, Wallin; 1824 - 1879

Expediteur Johan Fredrik Ramström bosatt mest i Norrland Hernö?: 1827 - 1894. gift med Vendela Sofia Gähle. -

Sjelf är jag född i Gymnasiehuset i Strengnäs (dåtida bostad för lektorn och prosten i prebende-pastoratet Aspö.) den 28 mars 1838. gift 1856 Januari - omgift i Kristiania 18/2 1873 - sedan 1878 bosatt i Utrecht Holland och här Enka 5 Mars 1904. --

I den upprifvande tiden af 1700-talets slut, och början av 1800-talet var det tidens händelser och ej privata personers öden och släktförhållanden som i synnerhet sysselsatte människornas tankar. Men i vår tama lunkna tid, som oftast utmärker sig för oblyga fordringar på andra och bristande sjelfkänedom och sjelfkontrollerande aktning för sin ställning och plikt uti samhället. Deras försvagad fosterlandskärlek, öfverdådiga lefnadsvanor, som gifva ett inkorrekt föredöme - ja! just i denna tid sysslar man ganska mycket med att studera släktförhållanden, och uppsöka familjetraditioner, sökande nästan en tröst i hvad man har haft och ej i hvad man är. -

Ofrivilligt erinrar man sig den ironiska sanningen af Bondens svar till Baronen att: "Han liknade potatisen, det bästa var under jorden". -

Endast fragmentariska uppgifter kan jag lämna om min Mors Mormor! - som var den första ägarinnan af de båda armband i étui, som jag härmed erbjuder till Gåfva att af Nordiska Museet pietetsfullt bevaras. = Armbanden äro ett Indiskt arbete med lås, med ljusröda stenar. De voro en gåfva af konung Gustaf den tredje, till den i noveller från hans tid ofta nämnda snillrika Boktryckar-frun Elsa (Henrika) Fought född Momma. f: omkring 1750 död i början af 1830. - Jag tror mig veta att hennes far var Halländare, medlem af Ostindiska C^o ägare eller delägare af Hargs bruk.

Min Mor var öfvertygad om sanningen af att hennes Mormors uppgift var verklig. - 16 de Mars 1792 bar fru Elsa Fought dessa armband på maskeraden och hade blå sammetsdräkt och ljusblå domino. Konungen mötte henne, igenkände armbanden, tog hennes arm stödde sig derpå och gick en 10 min. vid hennes sida. - Kort efter hördes

skottet. Ej förrän kl. 4 om morgonen kommo de hem. Alla dörrar och utgångar stängdes. Fru Fought var en af sin tids lärdeste kvinnor, talade med stor lätthet flera språk, också latin. Derför gynnade hon min fars frieri till min mor och sade på den tidens karakteristiska sätt: "Hvilken skall vi taga Ulla? Holmström (sedermera Erkebiskopen) eller Ramström? - Vi tar den sednare. Du kan tala ledig franska och alldeles ypperlig latin!" "Ja! som Mormor bestämmer." - blef svaret. --

Hon var en erkänd skönhet. Var en af Stiftarinnorna till Amaranten eller Innocence orden, jag tror Amaranten. Höll en parentation på latin som trycktes med Englar o urnor och pukor och som jag lekte med som barn; troligen var den äfven en af Stiftarinnorna som aflidit. - Hennes man innehafvare av det Kungl. Boktryckeriet, var mycket i England då skötte hon det, och visst en 10 - 12 år som Enka. - Hennes ende Son dog vid Riddarholmskans brand. Hon utgaf en Tidning som ofta, ej helt torr, hämtades af konungens Löpare, Hela Stockholms vittra och eleganta verld umgingos i hennes ståtliga och gästfria hem. En viss polis-mästare L måste fly ur landet; och fru Elsa Fought hjälpte honom med ett ej ringa penningebelopp, - som hon aldrig återfick; och som ej var särdeles nyttigt för hennes finanser. - Men, med det oförstörbara Gustavianska lynnets jemmod och aldrig klagande, fastän år och sjukledighet tillstötte. Ja! de voro ett eget slägte; kanske lekande lättsinne, men älskvärda, solrika, i ton och umgänge; ordhålliga och trofasta i vänskap, om också skiftande i kärlek. Men det bästa var, att ehuru de visste att der var formats i lifvet; få hålla orden utanför sina salonger och sin litteratur. I poesie och épigrammer, tangerande kanten men ej i grofva becksöms-tofflor och ullstrumpor marscherande in som det litterära slutet af 1800 talet i ord och bild. De älska att söla sig med det att berömma sig af detsamma.

Stolt öfver sitt borgerliga namn nekade hon att gifva sitt ja! till en förening emellan hennes sköna dotter Henrika (min Mormor) och en löjtnant Aminoff, men bortgifte sina båda döttrar äfven nämnda Henrika och Elsa med två bröder Laurent af fransk härkomst, bosatta en på Svartsjö Slott - en på Marielund nära vid Mariefred. Deras far kamrer Laurent var privat Sekretair hos Dr: Lovisa Ulrika, hans syster var vid Dr: hof och blef gift med en Grefve Sparre af Rossvik. -

Vid en promenad i vagn i Svartsjö park då konungen sjelf körde för Drottningen satt Laurent bakpå den lätta vagnen. Ena hästen skyggade - kungen föll emellan hästarne, Laurent vig och kallblodig flög af, höll hästarne och räddade konungen. Till belöning fick han Svartsjö och Wentholmens kungsgårdar på långvarigt arrende, emot att betala 12 parmar hö till Kgl. Slottet. Malicen påstod att: hade Laurent varit mindre vig; hade belöningen blifvit större. - Kamrer Laurents son Hofkamrer Jean Henri Laurent (min Morfar) var framför allt annat en mycket svartsjuk äkta man och hästkarl som byggde ett Stenstall för 12 hästar och höll 12 stallpojkar i rödt livré att passa upp hästarne. Min mor var sjetta i ordningen och kallades alltid Atelanta och sprang i kapp med fölningar och kalfvar, hade ärft sin farfars vighet och lust för dans. Då hennes far körde fick hon följa med, satt bakpå, hoppade af, öppnade grinden och opp igen, utan att fadren höll in hästen. -

forts.

Inv. 102.099, 102.100

Min Morfar dog 1805 min Mormor 1808 - då var hon 32 år och efterlemnade 9 barn . - Endast min Mor och kapten vid Sörmlands Regemente Jean Henri Laurent gift med en fröken Marks von Würtemberg blefvo gamla. En son bankokamrer Thorsten Laurent öfverleffer honom bosatt i Uppsala . -

Som min Mor uppfostrades hos sin Mormor, som länge lefde i hennes hem, öfvergingo armbanden till henne. (men hennes Mor begagnade dem som Brud). På Mors sjukläger fick min Syster dem, och efter hennes död sändes de till mig af hennes Son, är (som jag tror) Redaktionssekreteraren Adam Wallin i Kalmar eller Malmö.

Genom min äldste Brorson Grosshandlare Adam Ramström Handtverkargatan 34, Stockholm öfverlämnas i mitt namn ofta nämnda båda armband fanns en silhouette af fru Elsa Fought och ett af hennes dotter Henrika Laurent Fought, originalmålningen hos kamrer Th. Laurent. Det kan väl läggas in uthi étuiet ej fastsättas i Locket af Étuiet. -

Jag har den önskan att detta minne af min snillrika och vittra Mormors Mor, bevaras just i Stockholm, der hon på sin tid, hörde till Stadens mer representativa Svenska kvinnor. Egendomligt nog låg hon vid 16 års ålder (sina föräldrars enda barn) - i likkistan, och begrafningsgästerna voro komna; då hennes far såg att hon rörde litet på venstra lillfingret - och begrafningen blef en glädjefest. -

Detta är egenhändigt skrifvet. Mars 1905 Utrecht Holland. -

Enkefru Ada Mönnich Ramström.